

دوره ششم تقنینیه

مذاکرات مجلس

شماره

۱۶۷

جلسه

۲۰۲

قیمه اشتراك

داخله ايران ساليانه ده تومان

خارجيه « دوازده تومان

قیمه تك شماره

يك قران

مندرجات

فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی

خواهد بود

پس از ختم هر جلسه کلیه مذاکرات در يك شماره منتشر میشود.

مطبعة مجلس

تاریخ تاسیس آذر

۱۳۰۵

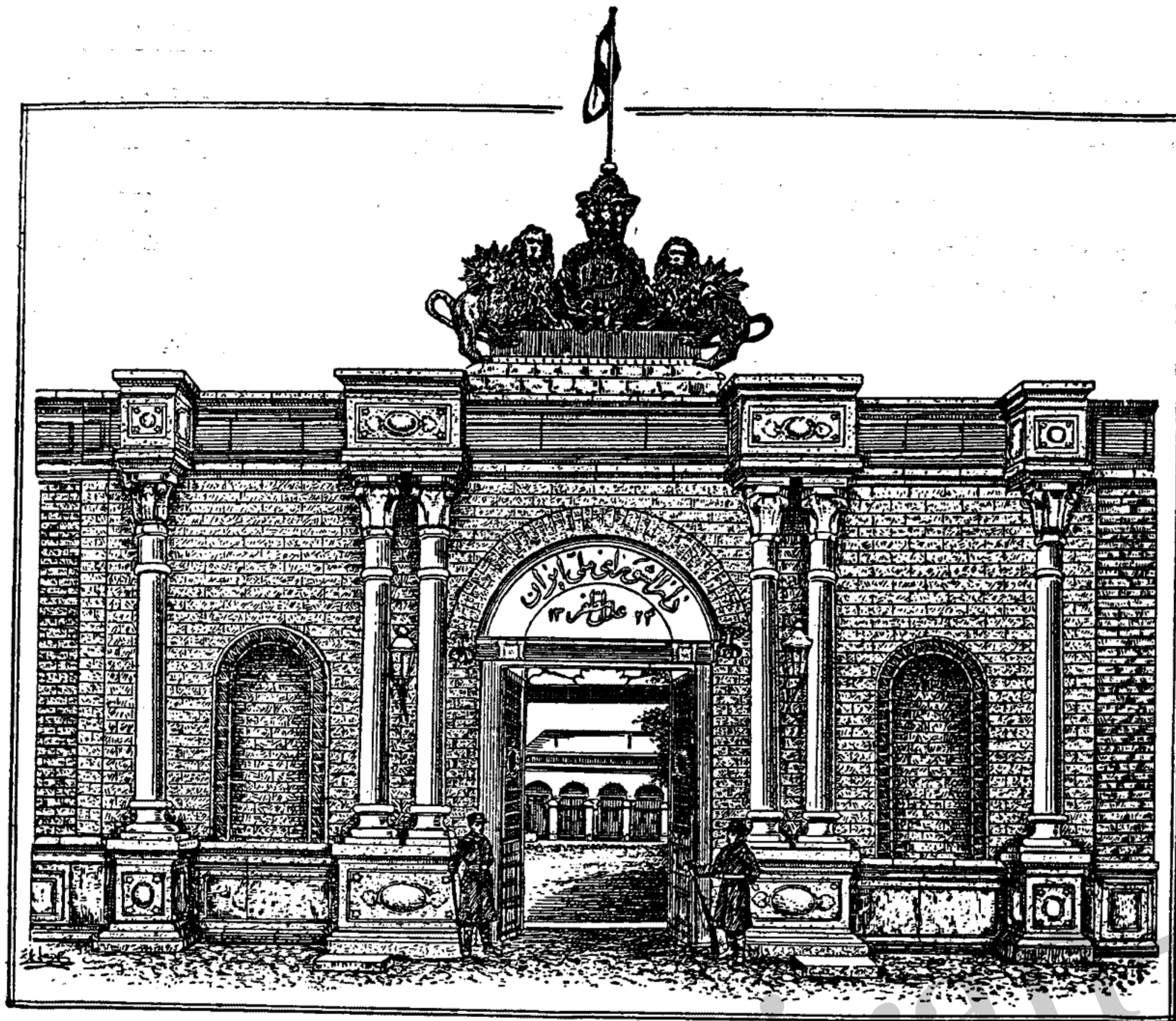
جلسه سه شنبه ۱۰

بهمن ماه ۱۳۰۶

مطابق ۲ شعبان المعظم

۱۳۴۶

فهرست مندرجات

مذاکرات مجلس

دوره ششم تقنینیه

صورت مشروح مجلس سه شنبه ۱۰ بهمن ماه ۱۳۰۶ مطابق ۷ شعبان المعظم ۱۳۴۶

جلسه ۲۰۲

(مجلس دو ساعت و ربع قبل از ظهر بریاست
آقای پیرنیا تشکیل گردید)
(و صورت جلسه یوم یکشنبه هشتم بهمن ماه
را آقای نگهبان قرائت نمودند)

غائبین با اجازه جلسه قبل
آقایان ددی - پالیزی - میرزا ابراهیم آشتیانی -
میرزا حسنخان وثوق - محمودرضا -
غائبین بی اجازه جلسه قبل

ردیف	عنوان	از صفحه	الی صفحه
۱	بقیه شور ثانی نسبت بجزر کمیسیون داخله راجع بقانون بلدی از ماده ۴۶	۲۳۹۹	۲۴۰۷
۲	شور اول نسبت بجزر کمیسیون فواید عامه راجع بامتیاز چراغ برق	۲۴۰۷	۲۴۱۳

آقایان . اسدی - ذوالقدر - امام جمعه شیراز - اعظمی
نظام مافی - آقا علی زارع - قوام شیرازی - حاج شیخ
بیات - حاج حسن آقا ملک - بنی سلیمان - حاج
غلامحسین ملک

دیر آمدگان با اجازه جلسه قبل

آقایان . ایلخان - زوار - نجومی - بهار - سلطان
محمد خان عامری

دیر آمدگان بی اجازه جلسه قبل

آقایان . مرتضی قلبیخان بیات - حاج میرزا حبیب الله
امین - دکتر طاهری - شریعت زاده - غلامحسین میرزا
مدرس - دکتر مصدق

رئیس - آقای زوار

زوار - آقای بنی سلیمان را در صورت جلسه غائب
بی اجازه نوشته بودند در صورتیکه اجازه شان بکمسیون آمده
بود و کمسیون هم تصویب کرده و همه آقایان هم میدانند که
ایشان مریض هستند از این جهت استدعا میکنم امر
بفرمائید آن را اصلاح کنند .

رئیس - آقای غلامحسین میرزا

غلامحسین میرزا - بنده را جزو دیر آمدگان بی
اجازه نوشته بودند و حال آنکه بنده اجازه گرفته بودم

رئیس - از کمسیون تحقیق و اصلاح میشود

جمعی از نمایندگان - دستور

رئیس - صورت مجلس اعتراضی ندارد ؟

(گفته شد خیر)

رئیس - صورت مجلس تصویب شد پیشنهاد آقای کازرونی

(مضمون ذیل خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم راپرت کمسیون عدلیه راجع به
محاکمه قاچاقچیان اول جزو دستور شود

رئیس - بفرمائید

کازرونی - این قانون يك ماده بیشتر نیست و بنده

بنویسد . حالا چند ماده داشته باشد؟ چطور تدوین بکند
نمیدانم ولی بنده هرچه فکر میکنم این يك مسئله نیست که
تا این اندازه قائل به عرض و طول و تعیین وظائفش
بشویم و بنده گمان میکنم دهات و قصباتی که در
حوزه يك ولایت یا ایالتند همان انجمنهای بلدی آن
ایالت یا ولایت بتوانند این کار را انجام دهند و عارف
و عالم به احوال و اخلاق مردم قراء و قصبات و دهات
حوزه خودشان هستند و بسهولت و بزودی و بخوبی
انجام میکنند و اگر بنا بشود این وظائف را ما بوزارت
داخله بدهیم شاید او همچو معین کرد که برای دهات
و قراء و قصبات بکنفر را خود وزارت داخله نامزد بکند
در صورتیکه همچو اطلاعی ندارد که چه اشخاصی میتوانند
متصدی این امور بشوند - بنده هر چه فکر میکنم هیچ
ربطی بوزارت داخله ندارد و ترتیب سهل و ساده اش
این است که ما این اختیارات را به انجمنهای بلدی
ایالات و ولایات بدهیم

رئیس - آقای ضیاء

ضیاء - نظر باینکه گاهی اتفاق می افتد که در
یکطرف قضیه که واقع شدیم خیلی تند میرویم اینجا
هم چون کله وزارت داخله در این ماده هست تمام
احساسات ما در این موضوع نهیج می شود ولی در عین
حال بایستی نگاه کنیم به بینیم اگر دهات و قصبات فقط
در يك حوزه بلدی واقع بود بسیار خوب بود که انجمن
بلدی آن حوزه نظر میکرد و يك نظامنامه تهیه میکرد
برای تعیین يك هیئتی بجهت آن دهات و قصبات که
در آن حوزه واقع شده اند . در صورتیکه يك دهات و
قصباتی در تمام نقاط مملکت هستند که میبایستی موافق
این ماده يك نظامنامه برای ترتیب امور اجتماعی و بلدی
تمام آنها تعیین شود و اگر چنانچه بنا شود حوزه
بلدی تبریز برای دهات و قصبات خودش يك نظام نامه
مخصوصی تهیه کند . حوزه بلدی شیراز يك نظام نامه
که شاید شبیه به نظام نامه حوزه بلدی تبریز نباشد

استرآباد يك نظامنامه که شاید شبیه به نظامنامه حوزه
بلدی ساری نباشد تهیه کنند این يك اختلاف شکل و
صورتی پیدا میکند که شاید نتوانند آن طوری که باید
بوظایف خودشان عمل کنند . ولی در اینجا برای اینکه
در تمام ایران دهات و قصباتی هستند که ممکن است
مشمول این قانون بشوند یعنی عده آنها باندازه نباشد که
بتوانند انجمن بلدی درست کنند از این جهت میبایستی
يك وظایف و تکالیف متحدالشکلی معین شود که آن
تکالیف در تمام دهات و قصبات اینطوری مجری شود . بنا
بر این بنظر بنده اینطور شایسته است که وزارت داخله
يك نظامنامه برای کلیه اینطور قراء و قصبات تهیه کند
تا هر کجا که مورد احتیاج انجمن بلدی با حاکم یا احتیاج
محلی شد عمل کنند و تصور میکنم که مذاکرات در اینجا
کافی باشد و اگر پیشنهادی هم دارند بفرمایند البته نظرشان را
مجلس رعایت میکند

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده بعد از فرمایش آقای ضیاء عرضی

ندارم .

رئیس - آقای بدر

بدر - عرض کنم اصل اساس و تأسیس بلدی و
اقدار آن زمینه است برای انتخابات مجلس شورای ملی
هر قدر ما سعی کنیم که انتخابات بلدی از روی آزادی
و صحت و عدم مداخله جاری شود همان قدر به
انتخابات خودمان کمک کرده ایم چون مردم عادت می
کنند و این سبک جاری میشود و البته در انتخابات
عمومی مجلس هم مردم بتوانند بطور آزادی و از روی
میل خودشان يك کارهائی بکنند . در این جا ترتیبش
ارجاع شده است بوزارت داخله و این میشود که
(خود وزارت داخله که نیست) البته حکمی هستند
که این وظائف و اوامر دولت را اجرا میکنند و معلوم

نیست که آن حکام مطابق قانونی که وضع میکنیم واقعاً عمل خواهند کرد یا نه و بلدیہ و ولایات را همین قسم تشکیل خواهند داد یا خیر؟ برای اینکه ما نمی بینیم الان يك مداخلاتی میکنند که مخالف است با قانونی که سابقاً بوده است و این قانونی را که الان میخواهیم وضع کنیم اگر ما در هر قانونی به نظامنامه مخصوصی قائل شویم یعنی در هر ماده که میخواهیم وزارت داخله دخالت کند بالاخره طوری خواهد شد که این چیزی را که ما میخواهیم (عبارت از بلدیہ باشد) بدست نخواهد آمد زیرا ممکن است آن اشخاصی را که میفرستند بولایات آن اندازه ها از امور آنجا اطلاع نداشته باشند. پس اگر ما میخواهیم يك نظامنامه برای بلدیہ ها وضع کنیم البته در اصول و اساسش باید وزارت داخله يك نظامنامه کلی بنویسد اما در جزئیات آن که در هر شهری یا قصبه مجبور باشند که برطبق آن نظامنامه که از مرکز با وزارت داخله فرستاده میشود عمل کنند این اسباب اختلاف میشود. بعلاوه خود آن حوزه مدخلیتی نخواهد داشت. يك اشخاصی از اینجا میروند و شاید اصلاً هم اطلاع نداشته باشند و بکلی اسباب زحمت مردم میشوند و اصل موضوع از بین میرود در این ماده می گوید:

در قصابات هیئتی مرکب از هفت نفر از اهالی که ترتیب انتخاب و وظائف و اختیارات آنرا وزارت داخله معین خواهد نمود بنام شورای بلدی تشکیل الی آخر. بنده این را مخالف ...

بکنفر از نمایندگان - اصلاً ماده باید حذف بشود بدر - بله باید ماده حذف بشود بنده حذف این ماده را عقیده دارم برای اینکه مداخله وزارت داخله در امور بلدی علاوه بر اینکه اسباب زحمت است موجب خرابی هم خواهد شد احتشام زاده (مخبر کمیسیون داخله) - بطوری که در مقدمه قانون ذکر شده است بلدیہ يك مؤسسه است که برای شهرها تاسیس میشود و ترتیب انتخاب و کلای بلدی هم در شهرها (مطابق همین قانون که تا بحال يك

انجمن بلدی نخواهند داشت و ضمناً جمعیت شان هم بقدری است که احتیاجات محلی دارند و ما خواسته ایم در این قبیل نقاط هم اهالی را شرکت بدهیم در امور بلدی شان. حالا منوط است بنظر آقایان

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - پیشنهادها قرائت میشود

(بشرح ذیل قرائت شد)

پیشنهاد آقای میر ممتاز

ماده (۴۶) را بطریق ذیل اصلاح و پیشنهاد می کنم :

در قصباتی که از هفت هزار نفر کمتر است هیئتی مرکب از هفت نفر اهالی محل که ترتیب انتخاب و وظائف و اختیارات آن را وزارت داخله مطابق نظامنامه مخصوص معین خواهد نمود بنام شورای بلدی تشکیل و امور مربوطه به بلدیہ با مشورت و نظارت آنها انجام خواهد یافت .

رئیس - آقای میر ممتاز

میر ممتاز - اولاً تنظیم این ماده در کمیسیون از نقطه نظر رعایت پیشنهادات بعضی از آقایان نمایندگان بود که در موقع شور اول پیشنهاد کردند که قصابات هم باید دارای انجمن باشد ولی چون با این شرحی که تنظیم شده راجع بقانون بلدی اگر چنانچه نقاط خیلی کوچک دارای انجمن بلدی با این شرح و بسط باشند عوائد آن محل کفایت مخارج آن را نخواهد کرد و باین لحاظ آمدند و تقسیم کردند از روی سبب جمعیت آن محل می خواهد شهر باشد، میخواهد قصبه این پیشنهاد تقریباً رفع نواقص بعضی از قسمتهای آن ماده است. یکی آن است که قائل شده که آن هیئت منتخبه که هفت نفر هستند فقط هیئت مشاوره هستند و حال آنکه یکی از امور مهمه راجع به بلدیہ جمع آوری عایدات و نظارت در مخارج آن است که باید در این قسمت خیلی دقت شود این است که بنده در ضمن این پیشنهاد حق داده ام

هیئت مشاوره که حق نظارت در کلیه امور بلدیہ علاوه بر مشاوره داشته باشند قسمت دیگر این بود که آنجا اضافه کرده بودند که وزارت داخله مطابق نظامنامه مخصوص باید تکالیف تشکیلات بلدی را در قصابات معین کند. حالا اگر این قسمت را هم آقایان نمایندگان موافقت بفرمایند که با تصویب کمیسیون داخله باشد البته کاملتر است. و يك قسمت دیگر هم راجع باین است که در این ماده بطور کلی قائل شده اند که باید قصابات دارای شورای بلدیہ باشند و این اصطکاک پیدا میکند باماده هشت زیرا در آنجا مقید است که نقاطی که از هفت هزار بیلا جمعیت دارند باید انجمن بلدیہ داشته باشند ممکن است يك محلی هفت هزار نفر بیشتر جمعیت داشته باشد و اصطکاق قصبه هم باو نشود و برای این که این اصطکاک پیش نیاید بنده اضافه کرده ام که قصباتی که از هفت هزار نفر جمعیت آنها کمتر است باید وظائف و اختیارات این هفت نفر و نظامنامه تشکیلات آن را وزارت داخله معین کند. حالا اگر آقایان مخبر قبول میکنند که هیچ و الا بسته است بنظر مجلس

مخبر - بنده پیشنهاد آقا را قبول میکنم ولی بشرط اینکه بجای قصابات مرقوم بفرمایند در نقاطی که جمعیت آنها کمتر از هفت هزار نفر است.

رئیس - (خطاب با آقای میر ممتاز) این تبدیل را قبول میکنید؟

میر ممتاز - بله بنده قبول میکنم

رئیس - آقای مخبر هم قبول کردند.

مخبر - بله بنده با تبدیل (قصابات بعبارت) در نقاطی که فلان ... قبول میکنم

پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب

ماده ۴۶ را این نوع پیشنهاد میکنم: قصابات میتوانند بلدیہ تشکیل دهند در حدود این قانون با نظر انجمن بلدیہ آن ایالت یا آن ولایتی که این قصبه در حوزه آن ایالت یا ولایت واقع شده است.

آقای سید یعقوب - اجازه میفرمائید؟ بنده این پیشنهادی که تقدیم کرده ام اگر قبول نشد آن پیشنهاد حذف را تقدیم میکنم. بنده میخواهم عرض کنم که این تصبانی که ما در ولایاتمان داریم اینها یا در يك ایالتی واقع شده اند یا در يك ولایتی واقع شده اند و حقیقتاً تکالیف آنها تابع آن ایالتست همان جورى که معارفش یا عدلیه اش یا کارهای دیگرش تابعست. بلدیة اش هم باید تابع آن جا باشد مثلاً انجمن بلدیة ملاز یا انجمن بلدیة اصفهان يك قصبانی که دارند آنها بهتر ترتیبات آنها را میدهند تا اینجا وزارت داخله آنچه که ما اطلاع داریم آنها کاملاً بهتر اطلاع دارند از قصبات و احوال آنها و ترتیب دادن انجمن. بنابرین جهت بنده قصبات را تابع آنها قرار داده ام و در پیشنهاد عرض کرده ام: میتوانستند بلدیة تشکیل بدهند یا نظر انجمن آن ایالت یا ولایت اگر ما این کار را کردیم چه فایده دارد؟ اولاً شرکت وزارت داخله از بین میرود، هر چیزی که بکمیسبون داخله میگوئید میگوید وزارت داخله آقا: این چه ربطی دارد بوزارت داخله؟ این چیز را ما بوزارت داخله نظر نداریم خود ملت را روح و قوت داده ایم که در حقوق زندگانی خودشان مداخله کنند. در واقع این مدرسه اول است برای تربیت کردن آنها در انتخابات. ثانیاً قصباتی که در ایالات و ولایات واقع شده اند اهل شهر کاملاً از حال آنها اطلاع دارند اینست که بنده پیشنهاد کردم در تحت نظر انجمن بلدی آن ولایت یا ایالت تشکیل انجمن بدهند حالا آقای مخبر قبول میکنند یا نه نمیدانم

مخبر - نماینده محترم فرمودند که ما این طور در نظر داریم که مداخله بدهیم بوزارت داخله این طور نیست همه جا ما در نظر داریم که انجمنهای بلدی آزاد و مستقل باشند منتها مداخله که برای وزارت داخله قائل شده ایم از نقطه نظر تأمین يك مصالحی است که ایجاب میکرده است مداخله وزارت داخله را و اینکه فرمودند که قصبات هم انجمن بلدی داشته باشند منتهی در تحت نظر

انجمن بلدی ایالت یا ولایت خودشان اداره بشوند اولاً وسائل تشکیل انجمن در قصبات فراهم نیست و در ماده هم بعنوان انجمن پیش بینی نشده بلکه بعنوان يك هیئتی است شورای بلدی و اما اینکه فرمودند در تحت نظر انجمن بلدی ایالت یا ولایت بنده خیلی تعجب میکنم که نماینده محترم در صورتی که موافقت نمیفرمایند وزارت داخله مداخله بکنند در امور يك شهری چه منطقی دارد که يك شهر دیگری دخالت کند در کار يك شهر دیگری؟ تمام نظر ما این بوده که امور هر محل باید در تحت نظر اهل خود آن محل اداره شود و بنده از نقطه نظر اینکه معتقدم امورات هر محل در تحت نظر اهل و اداره شود نمیتوانم قبول بکنم که انجمن بلدیة اصفهان فرضاً دخالت داشته باشد در بلدیة قشه

آقا سید یعقوب - استدعا میکنم مجدداً پیشنهاد قرائت شود

(مجدداً بشرح سابق خوانده شد)

رئیس - آقایانی که این پیشنهاد را قابل توجه میدانند قیام فرمایند

(جمع کثیری برخاستند)

رئیس - قابل توجه شد با سایر پیشنهادها مراجعه میشود بکمیسبون ماده چهل و هفت

(بمضمون ذیل خوانده شد)

ماده ۴۷ - حاکم مکلف است که بوسیله مأمورین نظمیه در شهرها و امنیه در قصبات مقررات و تصمیمات انجمن بلدیة را در حدود این قانون بموقع اجراء بگذارد

رئیس - آقای کازرونی

کازرونی - بنده گمان می کنم این کلمه که میگوید «حاکم مکلف است که بوسیله مأمورین نظمیه ...» لازم نیست یعنی مأمورین نظمیه لازم نیست بدیهی است حکام وسائل زیادی برای اجرای قوانین دارند یکی از آنها هم ممکن است نظمیه باشد شاید وسایل دیگر هم

هست، شاید در يك ولایتی فرض میکنیم که اتفاقاً نظمیه وجود نداشته باشد نبایستی احکام آن انجمنها بموقع اجراء بیاید؟ همین که حکومت مکلف شد با تمام وسائل قانونی که دارد انجام وظایف خودش را میدهد بنابر این بنده تقاضا میکنم که این کلمه «بموسط نظمیه ها» حذف شود

رئیس - آقای ضیاء

ضیاء - انسان متحیر است که در جواب يك مذاکرانی که میشود که روی هم رفته اگر يك قدری بیشتر فکر شود قطعاً آن طوری که موافق با منظور و مطلوب باید باشد نخواهد بود) چه بکنند از يك طرف ما میگوئیم هیچ قوه را در مملکت مجلس نمیشناسد مگر قوه ای که در تحت مقررات قانون درست شده باشد نظمیه باید باشد. امنیه باید باشد. هر قوه ای که قانون آن را برسمیت شناخته باشد. میگوئیم بحکام نباید اجازه داده شود سوار داشته باشند. بحکام نباید اجازه داده شود که بموسط مأمورین خصوصی در امور مداخله کنند میگوئیم این دخالت کدخداها و ریش سفیدان دردهات بر خلاف قانون است و عملاً هم دیده ایم و می بینیم که نفوذ حکام بیشتر از همین محل بر خلاف صلاح مردم مملکت درست میشود. آن وقت در موضوع اجراء يك قانون و برای اجراء مقررات يك مؤسسه ای که مؤسسه ملی و یکی از ارکان مشروطیت است و برای او هم يك قانون مخصوصی وضع شده و باید موافق يك قانون مخصوص مشخصی عمل کنند در عین حال چطور میشود اجازه داد که مأمورین نظمیه و امنیه و مأمورین که اقتدارات قانونی دارند و میشود همه قسم آنها را تحت مسؤلیت قرارداد آنها را کنار بگذاریم و آن وقت اجازه بدهیم بحکام که بوسایل عجیب و غریب مداخله کنند؟! این از يك طرف، از طرف دیگر برای تشکیلات نظمیه و امنیه البته يك مقرراتی هست که آنجائهایی که در تحت حوزه يك بلد است چطور عمل کنند امور مالیاتی را

چطور انجام دهند. اجرای احکام را چطور انجام دهند اما برای يك مؤسسه ملی و اجتماعی ما حق بدهیم که مثلاً آن سوارهای عجیب و غریب دخالت بکنند!! این است که تصور میکنم آقای کازرونی هم پیشنهاد خودشان را در این خصوص مسترد خواهند فرمود

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافیت

رئیس - کافیت؟

(گفتند. بلی کافیت)

رئیس - پیشنهادها قرائت میشود

(بترتیب ذیل خوانده شد)

پیشنهاد آقای میر ممتاز

ماده ۴۷ را بطریق ذیل اصلاح و پیشنهاد میکنم مقررات و تصمیمات انجمن بلدی در حدود این قانون بوسیله مأمورین نظمیه و امنیه بموقع اجراء گذاشته میشود و حاکم مکلف است در پیشرفت امور بلدی و اجرای تصمیمات انجمن کمال موافقت و مساعدت را بعمل آورد

رئیس - آقای میر ممتاز

میر ممتاز - بنده غرضم این بود که تصمیمات و مقررات انجمن و اداره بلدیة زودتر بموقع اجراء گذاشته شود زیرا مطابق ماده ۲۸ معین است که چه قسمت از تصمیمات و مقررات انجمن را باید حاکم امضاء کند و چه قسمتی را وزارت داخله و بعد از امضاء شدن باید بموقع اجراء گذاشته شود اینست که مقررات انجمن را وقتی حاکم امضاء کرد دیگر لازم نیست انجمن یا اداره بلدیة باز هم راجع با اجراء آن مراجعه کند بحاکم و مکاتبه کند و بعد از آن جا با امنیه و نظمیه مراجعه کنند و مدتی طول بکشد اینست که بنده این را این طور اصلاح کردم که (برای سرعت کار) مقررات انجمن بلدی بوسیله مأمورین نظمیه و امنیه بموقع اجراء گذارده میشود بعلاوه حاکم مکلف است

(برای اینکه هیچ تکلیفاتی برای حاکم معین نشده است) که با تصمیمات و نظریات و مقررات انجمن بلدیة کمال مساعدت و موافقت را بکند حالا اگر چنانچه مخبر موافقت که قبول کنند والا بسته بنظر مجلس است مخبر - بسته بنظر مجلس است رئیس - آقای آقا سید یعقوب آقا سید یعقوب - مذاکره در پیشنهاد است بنده عضو کمیسیون نیستم

رئیس - پیشنهاد مجدداً قرائت می شود. و رای می گیریم. (ثانیاً خوانده شد)

رئیس - آقایانیکه پیشنهاد آقای میرممتاز را قابل توجه میدانند قیام فرمایند

(جمعی کثیر برخاستند)

رئیس - قابل توجه شد ماده ۴۸

(بشرح ذیل خوانده شد)

ماده ۴۸ - مخارج انتخابات بلدی جزء بودجه بلدیة در هر دوره منظور و برای دوره اول پس از تصویب این قانون از صرفه جوئی بودجه ۱۳۰۵ بلدیة ها برداشته خواهد شد و در هر محل که وجوه صرفه جوئی وافی نباشد وزارت مالیه بعنوان مساعده مبلغ لازم را برداخت نموده و از سهم عایدات مالیات راه مختص بلدیة در سال ۱۳۰۶ محسوب میدارد

رئیس - آقای کازرونی

کازرونی - عرضی ندارم

رئیس - آقای بدر

بعضی از نمایندگان - مخالفی ندارد

رئیس - مخالفی ندارد؟

(گفته شد: خیر)

رئیس - آقای بدر مخالفید؟

مخارج مملکتی نهایت صرفه جوئی بشود. هر قدر کمتر بهتر، ولی يك قسمت دیگر که مربوط بتعیین مقدار و مبلغ مخارج بود نظر باینکه مخارج انتخابات انجمن بلدی در هر محل يك مقدار مختلفی است و از هر طرفی هم تا بحال در شهرها بطور منظم انتخابات انجمن های بلدی نبوده است ما نتوانستیم يك مقدار معین را برای این کار پیش بینی کنیم و شاید هم مصلحت نبود زیرا اگر يك مقدار را برای او معین میکردیم ممکن بود در موقع عمل معلوم شود کم است و شاید محتاج شوند که دو مرتبه بمجلس يك لایحه بیاورند که مخارج انتخابات يك شهری را مجلس تصویب کند و البته تصدیق می فرمائید که این پیش آمدها از نقطه نظر کار مجلس شورای ملی هیچ متناسب نیست. حالا اگر چنانچه آقا مطالعاتی کرده باشند و بتوانند يك مبلغی برای مخارج انتخابات بلدی معین بکنند پیشنهاد فرمایند اگر قابل قبول باشد قبول میکنیم

رئیس - آقای فهیمی

فهیمی - عرض میشود که این ماده وقتی نوشته شده بود اوائل سال بود و خیال میکردند در ۱۳۰۶ بلدیة ها تشکیل میشود و این قانون را بموقع اجرا خواهند گذاشت باین جهت نوشتند از صرفه جوئی ۱۳۰۵ الان آخر ۱۳۰۶ است و صرفه جوئیهای ۱۳۰۵ در بلدیة ها مصرف شده است حتی در هذه السنه هم غالباً کسرخرج دارند از این گذشته در چند جلسه تمام مواد برکشت به کمیسیون و چیزی باقی نمانده است که ما اینجا خرجش را پیش بینی کنیم، کدام قانون را ما خرجش را پیش بینی میکنیم از آن طرف هم معلوم نیست که این قانون کی از تصویب مجلس خواهد گذشت اینستکه بنده تصور میکنم فعلاً ماده را بگذاریم باشد وقتی مواد دیگر از کمیسیون برکشت و تصویب شد آن وقت بتناسب موقع تکلیف این ماده معین شود

مخبر - بطوریکه در خود ماده نوشته شده است البته این برای چندماه قبل بود که در آن لایحه که

تقدیم مجلس شد نوشته شد از (از محل صرفه جوئی های بودجه ۱۳۰۵ بلدیة ها) معهداً حالا اگر بجای ۱۳۰۵ بنویسند ۱۳۰۶ ممکنست بفاصله يك ماه دیگر این قانون تصویب شود و آن وقت باید اجرا بشود و تصدیق می فرمائید که تا پنج شش ماه از سنه سید و هفت نگذرد صرفه جوئی سید و شش معلوم نمیشود آن وقت از نقطه نظر مخارج انتخابات کار معوق میباشد اینست که خواهش میکنم ماده را همین طور که هست بگذارند باشد

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافیت

رئیس - پیشنهادها قرائت میشود

(مضمون ذیل قرائت شد)

پیشنهاد آقای فیروز آبادی

بنده پیشنهاد میکنم که مخارج انتخابات بلدیة هر بلدی زیاد از صد يك مخارج يكساله بلدیة هر بلدی نباشد

رئیس - بفرمائید

فیروز آبادی - توضیحاتش همان بود که عرض کردم حالا اگر آقای مخبر قبول نمیفرمایند مختارند

مخبر - بنده هم جواب همان بود که عرض کردم (خنده نمایندگان)

رئیس - آقایانی که این پیشنهاد را قابل توجه میدانند قیام فرمایند

(چند نفری برخاستند)

رئیس - قابل توجه نشد

پیشنهاد آقای ملک مدنی

بنده پیشنهاد میکنم از صرفه جوئی ۳۰۶ برداشته شود

رئیس - آقای ملک مدنی

ملک مدنی - عرض کم صرفه جوئی های ۳۰۵ اغلب بمصرف رسیده است و سال ۳۰۶ هم باخر رسیده است بعلاوه با این وضعی که آقای مخبر پیش گرفته اند تصور میکنم در ۳۰۶ هم این قانون از مجلس نگذرد

برای اینکه نظر مجلس را کمیسیون داخله و مخبر مراعات نمی کنند ،

بعضی از نمایندگان - صحیح است -

ملك مدنی - این نکته را تنها میگویم توجه داشته باشند ، نظر مجلس این است که وزارت داخله در امر انجمن بلدی مداخله نکند همه پیشنهاد ها هم در روی همین زمینه شده و خواهش میگویم در کمیسیون موافقت فرمایند مواد را روی این اصل تنظیم کنند و برگردانند که باز در مجلس مورد مباحثه واقع نشود چون اکثریت بلکه اتفاق مجلس مایل نیستند که حاکم و وزارت داخله دخالت کنند در امر بلدی باید این مؤسسه آزاد باشد و مردم هر شهری خودشان در کار خودشان دخالت کنند

رئیس - آقای مخبر ؟

مخبر - بسته بنظر مجلس است

رئیس - آقایانیکه این پیشنهاد را قابل توجه میدانند قیام فرمایند

(عده کثیری قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه شد . ماده چهل و نهم

(بمضمون ذیل قرائت شد)

ماده ۴۹ - قانون بلدیة مورخ ۲۰ ربیع الثانی ۱۳۰۵ از تاریخ تصویب این قانون ملغی و منسوخ است
رئیس - میباید برای بعد همچنین ماده پنجاهم . خبر

کمیسیون فواید عامه راجع پیراغ برق

عدل - بنده يك ماده الحاقیه پیشنهاد کرده ام

رئیس - آقای عباس میرزا

عباس میرزا - بنده در ماده دوم عرض دارم

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب موافقم

رئیس - آقای دادگر

دادگر - موافقم

رئیس - آقای بیات

بیات - موافقم

رئیس - آقای رفیع

رفیع - موافقم

رئیس - آقای روحی

روحی - موافقم

رئیس - مخالفی ندارد

(گفتند خیر)

رئیس - رای می گیریم بشور در مواد آقایان موافقین

قیام فرمایند

(غالب نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . ماده اول

(باین مضمون قرائت شد)

ماده اول - مجلس شورای ملی بوزارت فواید عامه اجازه میدهد که امتیاز انحصاری تأسیس کارخانه چراغ برق را در تمام مملکت در تحت مواد ذیل تابع و شرکتهای داخلی اعطا نماید .

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - موافقم

رئیس - مخالفی ندارد؟

(گفته شد خیر)

رئیس - ماده دوم

(شرح آنی قرائت شد)

ماده ۲ - اشخاصیکه قبل از این قانون کارخانه چراغ در شهری دایر نموده اند در اخذ امتیاز مطابق مقررات این قانون حق تقدم خواهند داشت (باستثنای اشخاصیکه قبلاً امتیاز گرفته اند) در صورت تعدد کارخانها در شهری حق تقدم با کسی خواهد بود که قوه کارخانه اش بیشتر باشد در نقاطی که کارخانه دایر نشده و طالبین امتیاز متعدد باشند امتیاز مزبور بترتیب اعلان عمومی شخصی

داده خواهد شد که قیمت کیلووات ساعت را ارزاتر و دائر نمودن کارخانه را زودتر از مدت مقرر در ماده ۸ این قانون تعهد و پیمانها نماید

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - موافقم

رئیس - آقای عباس میرزا

عباس میرزا - اولاً اشخاصی که امتیاز نداشته اند آنها هیچکدام بر طبق يك مقرراتی کارخانه وارد نکرده اند و همه آزاد بودند و در اینجا حق تقدمی که بکارخانه قویتر میدهد اگر اتفاقاً دو کارخانه باشد که یکی از این کارخانه ها قوه اش بیشتر باشد و یکی قوه اش کمتر باشد آن کارخانه که قوه اش کمتر است بموجب این قانون باید از بین برود و يك ضرری بآن کارخانه که قوه اش کمتر است وارد میآید در صورتیکه هر دو بدون امتیاز وارد کرده اند لذا باید يك مراعاتی از کارخانه ضعیفتر هم بشود دولت در اینجا باید يك ترتیبی قرار بدهد که آن کارخانه کوچکتر را خریداری بکند و باین ترتیبی که هست اگر چنانچه اتفاقاً در شهری دو کارخانه باشد بکنفر بکلی یا مال میشود و این البته خوب نیست و مجلس نباید راضی شود که يك باجری بکلی محو شود و دیگر اینکه در اینجا نوشته که امتیاز مزبور بترتیب اعلان عمومی بشخصی داده خواهد شد که قیمت کیلووات ساعت را ارزاتر و دائر نمودن کارخانه را زودتر از مدت مقرر در ماده ۸ این قانون تعهد و پیمانها نماید در اینجا ماده يك قدری مسئله را از حالت امتیاز بحالت مزایده میگذارد اگر چه امتیاز هم يك نوع مزایده است و در این صورت ممکن است يك پیشنهادهایی بشود خیلی ارزاتر ولی در عمل نتوانند يك تعهداتی را که نموده اند انجام دهند و در خیلی از جاها این کار بحال وقفه بماند چون ممکن است يك اشخاصی بطور ارزانی پیشنهاد بکنند یا نتوانند کارخانه وارد کنند یا اینکه وارد کنند و يك قیمت خیلی ارزانی بگیرند و باعث ضرر آنها بشود این است که بنده تصور میگویم خود وزارت فواید عامه باید يك تحقیقاتی بکنند ببینند

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - باقاي رفیع واگذار میکنم

رئیس - آقای حاج آقا رضا

حاج آقا رضا رفیع - عرض میکنم مدتی است در بین نمایندگان و مجلس شورای ملی و عموم ملت ایران این مذاکره هست که چرا بداخله امتیاز نمیدهند و اینهمه اسباب اشکال درست میکنند ، يك کمیته امتیازانی بود در وزارت فواید عامه همه آقایان نظرشان این بود که این کمیته ها را حذف کنند که اسباب اشکال برای مردم نباشد . بنده گمان میکنم ما ها که اینجا نشسته ایم هر لایحه که برای داخله بیاورند نباید اشکال کنیم . تازه چه میشود؟ ایرانی پول در میآورد ، کارگر ایرانی کار میکند ، بنده عرض میکنم آقا اگر نظری دارند ممکن است نظریاتشان را پیشنهاد بفرمایند و توضیحاتش را بدهند آقای مخبر اگر صلاح بود قبول میفرمایند البته آقایان هم همراهی خواهند کرد . رو بهمرقعه ما موافقیم که امتیازات بازناینها داده شود و ای کاش هر روز ما از این لوائح میگذرانیم و این فقر و فاقه مردم بواسطه این امتیازات از بین میرفت . از آقا هم خواهش میکنم که مخالفت نفرمایند

افشار (مخبر کمیسیون فواید عامه) - کمتر نقطه در ایران هست که يك اشخاصی کارخانه چراغ برق

متعدد وارد کرده باشند با استثنای یکی دو جا شاید جا های دیگر کار خانه های متعدد نباشد. بعلاوه در این قانون نظر بمصالح جامعه است نه نظر به اشخاص نظر ما این است در این قانون که یک شخصی يك کار خانه چراغ برقی وارد میکند جامعه از آن چراغ برقی بتواند استفاده کند و اگر بخواهیم نظر نماینده محترم را تعقیب کنیم ممکن است يك کارخانه های کوچکی يك اشخاصی وارد کنند که این کارخانه ها مزاحم کارخانه های بزرگ بشود و دولت مجبور شود مطابق نظر آقا يك مبالغ کزافی بدهد آن کارخانه های کوچک را خریداری کند

رئیس - آقای احتشام زاده مخالفید؟

احتشام زاده - بلی

رئیس - بفرمائید

احتشام زاده - بنده از نقطه نظر اینکه با ایرانیها اشخاصی که میبایند و يك امتیازاتی میگیرند كاملاً موافقم این است که با هر مزاحمت و جلو گیری که از آنها بشود كاملاً مخالفم و عقیده دارم در نقاطیکه کارخانجات هست اصل مسئله امتیاز انحصاری از بین برود بجهت اینکه يك اشخاصی آمده اند و يك کارخانجات وارد کرده اند و ما نباید با عدم رغبتی که ایرانیها و سرمایه داران ایرانی بمؤسسات اقتصادی و دایر کردن کارخانجات دارند يك کاری بکنیم که به کلی دست بکشند و آنها را مایوس کنیم از اینکه شروع بکارهای اقتصادی بکنند برای اینکه می بینند يك عده رفته اند کارخانه چراغ برقی وارد کرده اند و حالا بر طبق این قانون کارخانسان از دستشان می رود بعنوان اینکه فلان کارخانه قوه اش زیادتر است از این نقطه نظر بنده با این ماده مخالفم و معتقد هستم که در نقاطی که کارخانه متعدد هست این امتیاز انحصاری از بین برود و دولت همه اشخاصی که کارخانه دایر کرده اند اجازه بدهد منتهی در تحت يك شرائطی که نامین منافع اهالی شهر در استفاده از روشنائی

شهر بشود باین جهت مخالفم که در نقاطی که کارخانهای متعدد باشد بیائیم باین کارخانه که قوه اش زیادتر است امتیاز بدهیم و آن کسی که قوه چراغش کم است از بین برود بلکه معتقد هستم که بایستی با يك شرایطی اجازه داده شود همه اشخاصی که کارخانه دارند که شروع کنند به تعقیب کار و بر فرض هم که ناچار شدیم از اینکه امتیاز انحصاری بدهیم (در این قانون چون هیچ تکلیف آن بیچاره هائی که بامید کمک دولت و بامید اینکه مجلس تشویق از آنها میکند رفته اند يك کارخانه آورده اند معین نشده و بعد مصادف می شوند با وضع این قانون و آنها مجبورند کارخانه را تعطیل کنند) بنده معتقد هستم اگر هم آقایان و اکثریت مجلس لازم میدانند که در نقاطی هم که کارخانه متعدد هست امتیاز انحصاری داده شود بایست تکلیف اشخاصی را که قوه کارخانه شان کمتر است بطور عادلانه معین کنند که حقوق و منافع آنها از بین نرود. ولی خود بنده شخصاً عقیده ام این است که در نقاطی که کارخانه متعدد هست امتیاز انحصاری داده نشود و همه اشخاصی که کارخانه دایر کرده اند بتوانند چراغ بکشند

رئیس - آقای حقنویس

حقنویس - عرضی ندارم

رئیس - آقای آقاسید یعقوب

آقا سید یعقوب - دو موضوع را بنده اینجا عرض میکنم و خدا شاهد است این مسئله هو نیست که بگویند فلانکس میخواهد هو کند. در اینجا نه ما وکیل ملائین هستیم نه وکیل نجار ما وکیل عامه هستیم. هر چیزی که نفع عمومی داشته باشد يك امتیازی که نفع عمومی برای مردم داشته باشد ما کاملاً مواظب و متوجه هستیم که نفع عامه را ملاحظه کنیم. يك کسی آمده است چراغ برقی آورده است خود بخود بدون

اجازه حالا بگوئیم در مقابل این قانون که از مجلس گذشته است او برود چراغ برقی بدهد چون چهار سال جلوتر آورده است و مقداری منفعت برده است حالا بنفع او ضرر میخورد!! آقا بنده طرفدار عامه هستم میگویم بایست عموم مردم از چراغ برقی استفاده کنند بنده حالا نمی خواهم اینجا بلشویک بشوم و ضدت با سرمایه داری کنم اما میگویم يك قدری هم بایست عموم را در نظر بگیریم نفع عامه را در نظر بگیریم. این يك مسئله. موضوع دیگری که آقای احتشامزاده و حضرت والا فرمودند بایست در نظر بگیریم که در این ماده اولی که الان مجلس رأی داد اجازه میدهد بدولت که امتیاز انحصاری چراغ برقی را مطابق این قانون در تمام ایران بهر کسی که آمد مخالفي نبود و عملی شد حالا آمدیم در ماده دوم در مراغه که بابتخت آقای سالار لشکر است سیف القضاة چراغ برقی آورده است. بکنفر دیگر هم میخواهد بیاورد حالا میگوئیم خودتان حکمیت کنید. در اینجا چکار کنیم؟ يك کسی آمده است قبل از این قانون چراغ برقی آورده است يك کس دیگر هم آمده است امتیاز میخواهد در اینجا نظر بنده که نفع عمومی است میگویم هر کسی که ارزانتر میدهد باید او را مقدم بدارید بجهت اینکه اولی که اجازه نداشت مطابق قانون نیاورده بود خودش آورده بود. دیگری هم بعد از اینکه ما این قانون را وضع کردیم رفت چراغ برقی آورد حالا در اینجا بگوئید چون من جلوتر آورده ام تو باید از این بروی؟ خیر در اینجا مرجح چیست؟ مرجح بنظر بنده و رفقای بنده این است که نفع عامه را در نظر بگیریم هر کدام ارزانتر میدهند او مقدم باشد. میگویند این ناجر بنفعش ضرر میخورد خیر این بنفعش ضرر نمیخورد. يك موضوع دیگر آقای احتشامزاده روزنامه ایران دیروز بقدری خوب نوشته بود که ما که الان اقتاده ایم در مقام اقتصاد باید کلیه دنیا را در نظر

بگیریم و آنوقت نگاه کنیم چطور بایست حرکت کنیم ما در فرضیات نباید عمل کنیم و شهر های ایران را در نظر بگیریم و به بینیم در کجای ایران يك چراغ برقی آورده اند و بعد از این قانون بانها مزاحمت نکند همچو چیزی نیست ما در تحت موهومات و فرضیات نباید صحبت کنیم که اگر چراغ برقی آورده باشند و فلان شده باشد چه خواهد شد گویا يك جا دو جا چراغ برقی آورده اند در رشت با جای دیگر آورده اند این همچو مسئله عمومی نیست که نفع عموم را از دست بدهیم از برای اینکه در يك نقطه یادونقطه دو نفر سرمایه دار جلوتر آمده اند و چراغ برقی آورده اند آن وقت ما برای خاطر او نفع عامه را از بین ببریم این بود که کمیسیون فوائد عامه نفع عامه را در نظر گرفته و بحث در معقولات و فرضیات نکردند که اگر همچو صدق مقدمه شد تالیس چطور میشود؟ ما میخواهیم بحث در مسئله موجود کنیم نظر این بوده است معذالک باید آقایان بدانند که فعلاً کار مجلس شورای ملی گذرانیدن امتیازات است نه تصویب کردن خرج پس خوبست آقایان مساعدت کنند هشت فقره امتیاز از کمیسیون فوائد عامه گذشته است تعجیل بکنند که این امتیازات زودتر بگذرد که ایران بدست ایرانیها آباد شود و حالا اگر يك پیشنهادی دارند بدهند شور اول است و پیشنهادات میباید بکمیسیون و در آنجا شور میشود و قبول میشود عباس میرزا - اجازه دهید بنده يك توضیحی عرض کنم

رئیس - توضیح نطاهنامه؟

عباس میرزا - بلی

رئیس - بفرمائید

عباس میرزا - نظر باینکه آقای آقا سید یعقوب اسم اشخاص را بردند اگر چه شوخی کردند ولی چون این مذاکرات چاپ میشود و ممکن است در ولایات دور دست این را شوخی تلقی نکنند خصوص که در پشت تریبون رسمی دولت اظهار شود....

(خنده نمایندگان)

عباس میرزا - به بخشید مجلس بالاخره میخواستم این بیاناتی که فرمودند تکذیب کنم اولاً سیف القضاة در مراغه نیست و آنجا هم کسی چراغ برق نیاورده است و نسبت بمنافع عمومی هم اگر چنانچه پیش آمد بنده هم عراضی میکنم رئیس - آقای روحی

روحی - در اطراف این ماده دو سه فقره مخالفت شد و از طرف آقای مخبر هم جواب مقننی داده نشد چراغ برق امروز در تمام نقاط دنیا از شهرها تجاوز کرده و بدهات رسیده است ما تازه در شهرها مان میخواستیم شروع کنیم به کشیدن چراغ برق در این ماده يك چیزهایی را پیش بینی نکرده اند من جمله اینکه معلوم نکرده اند قیمت چراغ برق را و بایستی کمیسیون این مسئله را رعایت میکرد و سرمایه را منظور میکرد و بالاخره معلوم میکرد که صاحب چراغ برق چقدر میبایستی استفاده کند این معلوم نکردن سبب میشود که يك غارت و چپاولی نسبت بمال مردم بعنوان چراغ برق بشود و این هم تمام از بدبختی هائی است که در آتیه دچار خواهیم شد باینجهت بنده يك پیشنهادی کرده ام و آن اینست که اگر چنانچه کارخانه در يك شهری موجود شد و بکنفر امتیاز گرفت آن بیچاره های دیگر که يك کارخانه داشته اند آنها چکار کنند این کارخانه را که نمیتوانند جای دیگر نقل کنند مجبورند در آن شهر نگاهدارند و هیچکس هم از آنها چراغ نمیرد پس باید در آن شهر چنانچه آقای احتشام زاده هم اظهار فرمودند آزاد بگذارند یعنی هر کدام ارزانتر است از آنها ببرند یا اینکه اجازه بدهند که بجای دیگر ببرند یا بقیمت عادلانه آن کسی که صاحب امتیاز میشود از اینها بخرد در هر صورت يك تکلیفی برای اینها معین کنند و طوری نکنند که يك مشت بیچاره مردم از بین بروند بطوری که الان آقای افسر فرمودند در خراسان شش هفت تا کارخانه چراغ برق هست تکلیف آنها چطور میشود؟ پس بایستی يك طوری نباشد که تعدی

بمخفوق دیگران بشود.

مخبر - عرض میکنم مراعات از ضرورتا جریکه امتیاز چراغ برق را میگیرد البته با خود آن تاجر است و بعلاوه مطابق يك نظامنامه که در تحت نظر بلدیة محل تهیه خواهد شد قیمت معین میشود بدیهی است آن شخص تاجر از نقطه نظر استفاده که از این امتیاز میخواهد ببرد صلاح خود را در نظر میگیرد و البته مردم هم مجبور نیستند که وقتی تاجر بخواید يك منافع گزافی از این محل ببرد دنبال او را بگیرند و هر قیمتی گفت قبول کنند بدیهی است در صورتیکه دیدند منافع چراغ برق از نفت بیشتر است آن وقت استقبال میکنند و بهر اندازه که بعداً داوطلبان داشتن چراغ برق افزوده میشود بهای تناسب هم نفع کارخانه اضافه خواهد شد تا این را هم یکی دو نفر از آقایان نمایندگان توضیح دادند که ممکن است در يك نقطه دو سه تا کارخانه باشد بالاخره اگر چنانچه یکی از اینها يك کارخانه کوچکی داشته باشد که متناسب با احتیاجات آن نقطه نباشد يك جائی که کارخانه آن شخص متناسب با آن نقطه باشد ممکن است تقاضای امتیاز آن را مطابق قانون بکنند و کارخانه اش را بآن نقطه انتقال بدهد این اشکالی ندارد

رئیس - آقای دکتر طاهری

دکتر طاهری - ماده که سبب گرفتاری در مملکت می شود همین ماده دوم است و از این جهت بهتر این است که نظریات نمایندگان در این ماده گفته شود تا پیشنهادان که میشود در کمیسیون اصلاح شود در خارج سه فرض برای چراغ برق ممکن است ایجاد شود. يك ولایتی هست که بکنفر رفته است و چراغ برق در آنجا دائر کرده است و امتیاز هم ندارد این تکلیفش در اینجا معین است. یکی ولایتی است که چند نفر فعلاً چراغ برق دائر کرده اند و امتیازی ندارند. یکی ولایاتی که اصولاً چراغ برق ندارند و عده زیادی داوطلب هستند که چراغ برق در آنجا دائر کنند. این سه فرض هست

تکلیف این سه قسمترا باید در این ماده معین کرد. این قسمت که بکنفر در يك شهری منحصرأ چراغ برق دائر کرده باشد و کارخانه داشته باشد اشکالی ندارد و در اول ماده می نویسد «گرچه عبارتش را خوب ننوشته و کلمه (نیز) که نوشته شده معنی ندارد» ولی تکلیف او معلوم است. باید بیاید امتیاز بگیرد. يك نفر هست چراغ برق هم دائر کرده حق تقدم هم دارد باید بیاید امتیاز بگیرد و اگر هیچ چراغ دائر نکرده باشد و چند نفر داوطلب باشند آنها در قسمت آخر ماده تکلیفش معلوم شده که در هر کدام کیلوات ساعت و قیمتش ارزانتر است و زودتر اداره میکند باو داده میشود ولی اگر در يك شهری مثل شهر مشهد که چند کارخانه چراغ برق در آنجا بدون امتیاز دائر است این جا نوشته است در صورت تعدد کارخانه در هر شهری حق تقدم با کسی خواهد بود که قوه کارخانه اش بیشتر خواهد بود البته تمام کارخانه ها در قوه مساوی نخواهند بود يك کارخانه قوه اش از همه زیادتر است سایر کارخانه ها چه بکنند؟ خوب این بیچاره مردم يك زحمت کشیده اند و يك کارخانه چراغ برق آورده اند شما میخواهید حق اینها را ساقط کنید شما بایستی تکلیف این را معین کنید که اینها هم بتوانند استفاده کنند این بیچاره ها چه تقصیری کرده اند پنج نفر برای خدمت بمملکت آمده اند و چراغ برق آورده اند بکنفر قوه چراغش از همه زیادتر است شما میگوئید آن امتیاز را بدهند به آن بکنفر و سایرین بروند بپزند؟! این چه خسارتی است که باید مردم وارد شود اگر قانونی در این خصوص گذشته بود بنده که میخواهم کارخانه چراغ برق بیاورم از اول تکلیف خودم را میفهمیدم ولی همچو قانونی که نگذشته است و همه ازاد بوده اند یکی قوه چراغش بیشتر است یکی کمتر است و البته هر کدام زحمت کشیده اند خسارتها کشیده اند تا يك کارخانه دائر کرده اند حالا بموجب این قانون تمام اینهایی که قوه چراغشان کمتر است باید

بروند توی خانه هاشان بنشینند و این ظلم است و بایستی تکلیف اینها معلوم شود

مخبر - عرض میکنم اولاً نماینده محترم تصدیق فرمایند که این قانون برای آتیه نوشته شده و قانون نمیتواند تطبیق شود با دو سه فقره مسائلی که قبل از اجرای قانون بوده است در آذربایجان قبل از مشروطیت يك امتیازی داده شده است ولی ما اسمش را می شنویم بلی در تبریز چراغ برق است ولی بایستی يك چراغ برداشت و چراغ برق آنجا را پیدا کرد در سایر نقاط هم این قبیل مؤسسات اسمش است يك شخصی آمده است و يك کارخانه كوچك غیر متناسب با احتیاجات محل وارد کرده ما مطابق عقیده آقایان يك اشخاصی را که میتوانند منافع يك شهری را تأمین کنند و ارزانتر هم چراغ بدهند بیائیم منافع عمومی را برای منفعت خصوصی يك شخص فدا کنیم این منطبق ندارد و غلط است بالاخره ممکن است آن اشخاصی که کارخانه کوچکی وارد کرده اند کارخانه خود را بيك نقاطی که كوچك است و متناسب با احتیاجات آن نقطه است به آنجاها انتقال بدهند و اگر خیر متعدد باشند ممکن است مثلاً در همان شهر مشهد که آقایان میفرمودند بیابند و با هم يك شرکتی تأسیس کنند و امتیاز بگیرند.

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

رئیس - چند دقیقه تنفس داده میشود

(در اینموقع جلسه برای تنفس تعطیل و پس از يك ساعت مجدداً تشکیل گردید)

رئیس - آقای عدل پیشنهاد ختم جلسه کرده اند

جمعی از نمایندگان - صحیح است

رئیس - برای دستور جلسه آتیه هم دو پیشنهاد رسیده

است که قرائت میشود

(اینطور خوانده شد)

پیشنهاد آقای رفیع - پیشنهاد میکنم که لایحه کمیسیون